

Pirineu: aquí es parla català

El 56,4% de la població pirinenca té la llengua nacional com l'habitual, 24 punts per sobre del 32,6% registrat al conjunt de Catalunya

Una classe en una escola de Cerdanya / MIQUEL SPA

El **català** continua sent la llengua predominant a l'Alt Pirineu, amb el **68,1%** de la població que el fa servir almenys la meitat del temps i el **18,1%** que l'utilitza com a llengua secundària, fet que situa la base potencial d'ús per sobre del **80%**. Tot i aquesta fortalesa, el percentatge de parlants retrocedeix en els darrers anys i el **13,8%** de la població assegura que no utilitza mai la llengua. El territori es manté encara per sobre de la mitjana catalana i destaca perquè el percentatge de persones que tenen el català com a llengua habitual és superior al de les que el tenen com a llengua inicial, que se situa en el **51,2%**, un indicador de la capacitat d'atracció i adopció de la llengua.

Així, el **català** manté una posició forta a la vegueria, on el **56,4%** de la població la té com a llengua **habitual**, molt per sobre del **32,6%** registrat al conjunt de **Catalunya**. Aquesta diferència de gairebé 24 punts confirma el Pirineu com un dels principals bastions de la llengua. També en llengua inicial, el territori presenta el **51,2%**, pràcticament el doble que el **29,0%** català, mentre que en llengua d'identificació arriba al **52,8%**, en contrast amb el **30,0%** del conjunt del país. Aquestes dades evidencien no només una major presència del català, sinó també una forta identificació social amb la llengua.

La comparativa amb el castellà reforça encara més aquestes diferències. A l'Alt Pirineu, el **25,7%** de la població té el castellà com a llengua habitual, gairebé la meitat que el **46,5%** de Catalunya. En llengua inicial, el castellà representa el **30,2%** al Pirineu, molt per sota del **49,2%** català, i en llengua d'identificació se situa en el **22,2%**, lluny del **40,4%** del conjunt del país. Aquest desequilibri mostra el context sociolingüístic clarament més favorable al català al Pirineu, on la presència del castellà és significativa però menys dominant que en l'àmbit nacional.

Pel que fa a les combinacions lingüístiques, també es detecten diferències rellevants. El percentatge de població que combina **català** i castellà com a llengua habitual és del **8,8%** a l'Alt Pirineu, una xifra similar al **9,4%** de Catalunya, però amb més pes del català en el conjunt d'usos. En llengua d'identificació, aquestes combinacions arriben al **12,3%** al Pirineu, lleugerament per sota del **14,6%** català. Tot plegat dibuixa el escenari en què el Pirineu presenta una estructura lingüística més favorable al català en tots els indicadors clau —**inicial, habitual i d'identificació**—, amb diferències que en alguns casos superen els 20 punts percentuals respecte de la mitjana del país.

Aquest escenari s'explica en bona part pels canvis **demogràfics** dels últims anys. Entre **2018 i 2023** ha crescut de manera significativa la població nascuda a l'estranger, especialment procedent d'Hispanoamèrica, en un context en què la **natalitat** es manté per sota del nivell de reemplaçament. Aquest increment de població fa que, tot i que augmenti el nombre absolut de persones que entenen, parlen, llegeixen i escriuen català, el seu pes percentual disminueixi. Així, hi ha més **coneixement** de la llengua que mai, però representa una proporció menor del total de la població, una tendència que a l'Alt Pirineu és més accentuada que en altres territoris.

Pel que fa als **usos**, el català continua sent majoritari en molts àmbits, especialment entre la població nascuda a Catalunya, on és la llengua

principal d'identificació, inicial i habitual. Tot i això, les diferències per origen i edat són cada cop més visibles i contribueixen a una realitat lingüística més diversa. Malgrat aquesta situació, la **transmissió** intergeneracional es manté com un element clau: el català guanya presència dins les famílies i es parla més amb els fills que amb generacions anteriors, fet que apunta a una certa capacitat de continuïtat. Amb un 68,1% d'ús habitual o predominant i gairebé un 14% de no ús, el futur del català a l'Alt Pirineu es mou en un equilibri fràgil condicionat per la demografia i la capacitat d'incorporar nous parlants.